

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

з науково-педагогічної роботи

доцент Ірина СОЛОНИНКО
07 2023 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА»
(ОК 20.2)

4 курс

підготовки фахівців

другого рівня вищої освіти «магістр медицини»

галузі знань 22 Охорона здоров'я

спеціальності 221 «Стоматологія»

Обговорено та ухвалено
на методичних засіданнях кафедри
внутрішньої медицини № 2,
протокол № 10
від 03 травня 2023 р.
Завідувач кафедри
внутрішньої медицини № 2

Орест КОМАРИЦЯ

Затверджено профільною методичною
радою з терапевтичних дисциплін
протокол № 3
від 04 травня 2023 р.
Голова профільної методичної ради

проф. Олена РАДЧЕНКО

Робоча навчальна програма дисципліни «**Внутрішня медицина**» (ОК 20.2) 4 курс для студентів підготовки фахівців другого рівня вищої освіти з підготовки магістрів галузі знань 22-Охорона здоров'я, зі спеціальності 221«Стоматологія» 4 курсу стоматологічного факультету, які навчаються у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького, складена колективом кафедри внутрішньої медицини № 2 Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (зав. кафедри к.м.н. доц. Комариця О.Й., проф., д.м.н. Радченко О.М., ас., к.м.н. Гута Р.Р., доц., д.м.н. Стадник С.М.)

Редакція: проф. Радченко О.М., доц. Комариця О.Й., ас. Гута Р.Р.

Рецензенти: зав.каф. пропедевтики внутрішньої медицини проф Дутка Р.Я.

Програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри внутрішньої медицини № 2 та профільної методичної ради з терапевтичних дисциплін ЛНМУ імені Данила Галицького.

Зміни та доповнення до програми навчальної дисципліни на 2023-2024 н.р.

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата і № протоколу засідання кафедри	Примітки
1.	Зміна коду ОК в ОПП 2023/2024 3 ОК 25 на ОК 20.2	Протокол № 10 від 03 травня 2023 року	
2.	Змінено формат екзамену	Протокол № 10 від 03 травня 2023 року	

Завідувач кафедри доц. Орест КОМАРИЦЯ

(підпис)

ВСТУП

Програма вивчення дисципліни «Внутрішня медицина» (ОК 20.2) складена на основі Закону України «Про вищу освіту», «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти магістра медицини у вищих навчальних закладах», Стандарту вищої освіти - магістр медицини галузі знань 22 «Охорона здоров'я»; спеціальності 221 «Стоматологія» (Наказ МОН від 08.11.2021); Наказу МОН України від 01.10.2019 №1254 «Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти»; Наказу ЛНМУ від 15.02.2023 «Про введення в дію навчального плану підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальність 221 Стоматологія».

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Згідно з Навчальним планом (Наказ ЛНМУ від 15.02.2023), викладання наскрізної дисципліни «Внутрішня медицина» (ОК 20.2) здійснюється на 3-4 курсах навчання. Організація навчального процесу здійснюється за Європейською кредитно-трансферною системою організації навчального процесу (ЕКТС).

Вивчення основ внутрішньої медицини має першочергове значення для підготовки лікарів усіх спеціальностей. Викладання внутрішніх хвороб повинно інтегрувати знання, здобуті на медико-біологічних кафедрах (анатомія, фізіологія, біохімія) в навички семіотичного мислення. Тематичні плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи розкривають проблемні питання відповідних розділів внутрішньої медицини. У лекційному курсі максимально використовуються дидактичні засоби (мультимедійні презентації, слайди, навчальні відеофільми, демонстрація тематичних хворих). Лекційний та практичний етапи навчання студентів складаються, переважно, таким чином, щоб лекції передували відповідним практичним заняттям. Практичні заняття проводяться на клінічних базах кафедри

Головні завдання курсу внутрішньої медицини – навчити студентів сприймати організм людини як єдине ціле, висвітлити взаємозв'язок патології ротової порожнини та внутрішніх органів, виробити навички швидкого обстеження і надання невідкладної допомоги хворим на догоспітальному етапі та в надзвичайних ситуаціях. Ротова порожнина тісно пов'язана з різними органами і системами і при деяких захворюваннях внутрішніх органів перші симптоми дуже часто виявляються саме на слизовій оболонці ротової порожнини, що спонукає хворого звертатись до лікаря-стоматолога. Крім того, в практиці роботи лікаря-стоматолога можливе виникнення тих чи інших невідкладних станів, обумовлених патологією внутрішніх органів, і тактика, яку обере лікар-стоматолог, може стати вирішальним фактором життя та здоров'я хворого.

Інформаційний обсяг наскрізної дисципліни «Внутрішня медицина»

На вивчення навчальної дисципліни «Внутрішня медицина» відводиться 2 кредитів ЕКТС (60 годин).

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них			СРС	Рік навчання семестр	Вид контролю			
	Всього	Аудиторних							
		Лекцій (год.)	Практичних занять (год.)						
Назва дисципліни: «Медицина» <i>Змістових модулів 4</i>	2 кредитів / 60 год.	10	20	30	IV курс (VII семестр)	екзамен			
за семестрами									
<i>Змістовий модуль 1</i>	1,5 кредитів / 44 год.	6	12	8+18	VII семестр	екзамен			
<i>Змістовий модуль 2</i>	0,5 кредитів / 16 год.	4	8	4	VII семестр				

Предметом вивчення навчальної дисципліни є профілактика, діагностика хвороб у внутрішній медицині.

Міждисциплінарні зв'язки: анатомія людини, медична біологія, біохімія, гістологія, цитологія, патоморфологія, фізіологія, патофізіологія, мікробіологія, вірусологія, імунологія, фармакологія, радіологія та радіаційна медицина, пропедевтика внутрішньої медицини.

1.Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни «Внутрішня медицина»: - вміти розпізнавати за зовнішніми ознаками та даними анамнезу найбільш поширені внутрішні хвороби та їх ускладнення, які загрожують життю пацієнтів та знати тактику лікаря-стоматолога по відношенню до хворих із соматичною патологією; - Вміти оцінювати значення соматичної патології у виникненні та перебігу хвороб органів ротової порожнини та роль патології органів ротової порожнини в розвитку соматичних захворювань.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Внутрішня медицина» на 4 курсі є:

1. вміти визначати попередній клінічний діагноз соматичних захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнта;
2. повинні оволодіти методами діагностики патології внутрішніх органів за синдромним та нозологічним принципами;
3. вміти формулювати клінічний діагноз захворювань, які потребують особливої тактики лікаря-стоматолога;
4. надавати невідкладну лікарську допомогу при станах, що загрожують життю та здоров'ю хворих згідно переліку, наведеному в Освітньо-професійній програмі.
5. оцінювати вплив стоматологічної патології та захворювань зубощелепної системи на виникнення і перебіг внутрішніх хвороб.
6. розуміти роль лікаря-стоматолога в профілактиці внутрішніх хвороб та їх ускладнень.
7. після закінчення курсу студенти повинні знати:
  - основи законодавства та основні директивні документи про охорону здоров'я
  - питання етіології, клінічної діагностики основних внутрішніх хвороб та їх ускладнень згідно
  - переліку Освітньо-професійної програми,
  - принципи сучасної медикаментозної та немедикаментозної терапії невідкладних станів.
  - питання санітарно-просвітницької роботи.

1.3. Компетентності та результати навчання, формування яких забезпечує вивчення дисципліни

Загальні компетентності (ЗК):

1. ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. ЗК2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. ЗК3 Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. ЗК4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. ЗК6 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
6. ЗК7 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
7. ЗК8 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
8. ЗК9 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
9. ЗК10 Здатність бути критичним і самокритичним.
10. ЗК11 Здатність працювати в команді.
11. ЗК13 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
12. ЗК14 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
13. ЗК15 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності (ФК):

1. ФК 1 Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
2. ФК 2 Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
3. ФК 3 Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
4. ФК8 Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
5. ФК10 Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.
6. ФК11 Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
7. ФК14 Спроможність ведення нормативної медичної документації.
8. ФК15 Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.
9. ФК17 Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.
10. ФК18 Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини

Програмні результати навчання (ПРН):

1. ПРН1 Виділяти та ідентифіковати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хвого, дані огляду хвого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз.
2. ПРН2 Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.
3. ПРН3 Призначати та аналізувати додаткові методи обстеження для проведення диференційної діагностики захворювань.

4. ПРН4 Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
5. ПРН5 Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин, в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу.
6. ПРН13 Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.
7. ПРН14 Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.
8. ПРН16 Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.
9. ПРН17 Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.
10. ПРН18 Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищували загальноосвітній культурний рівень.
11. ПРН19 Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.
12. ПРН20 Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
13. ПРН21 Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах.
14. ПРН23 Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.

Матриця компетентностей

№	Комpetентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральні компетенції					
	Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.	Зн1, Зн2	Ум2	K1, K2	AB3
Загальні компетенції					
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Зн1, Зн2	Ум1		AB1
ЗК2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн1	Ум1	K1	AB2
ЗК3	Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.	Зн1	Ум1	K1	AB1
ЗК4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.			K1, K2	
ЗК6	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Зн1		K1,K2	AB2
ЗК7	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Зн1		K1	AB2
ЗК8	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.		Ум1		AB1
ЗК9	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Зн1	Ум1	K1	AB1
ЗК10	Здатність бути критичним і самокритичним.	Зн2			AB1
ЗК11	Здатність працювати в команді.	Зн2		K1, K2	AB2
ЗК13	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	Зн1			AB1
ЗК14	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Зн1	Ум1	K1	AB3
ЗК15	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Зн1	Ум2		AB3
Фахові компетенції					
ФК1	Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	Зн2	Ум1	K1, K2	

ФК2	Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.	Зн1	Ум1		AB1
ФК3	Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.	Зн1	Ум1		AB1
ФК8	Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.	Зн1	Ум1		AB1
ФК10	Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.	Зн1, Зн2	Ум1	K1	AB1, AB2
ФК11	Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.	Зн1, Зн2	Ум1		AB1, AB2
ФК14.	Спроможність ведення нормативної медичної документації.			K1	AB1
ФК15	Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	Зн2		K1, K2	AB1, AB2
ФК17	Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.	Зн1		K1	AB2
ФК18	Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.	Зн2	Ум1	K1	AB1, AB2

Програмні результати навчання

Код результату навчання	Зміст результату навчання	Посилання на код матриці компетентностей
Зн-1	Знати анатомію, фізіологію внутрішніх органів та систем, шкіри, сполучної тканини, крові	ПРН-1-3
Зн-2	Знати патоморфологію та патофізіологію усіх основних змін та уражень внутрішніх органів, шкіри, сполучної тканини, крові	ПРН-1-3
Зн-3	Знати біохімію основних метаболічних процесів, механізми дії основних фармацевтичних препаратів	ПРН-3
Зн-4	Знати характеристики збудників хвороб внутрішніх органів, основи епідеміології	ПРН-4
Зн-5	Знати методики визначення інтегральних показників здоров'я; фактори середовища; систему профілактичних заходів; соціально-економічні та біологічні детермінанти здоров'я, методи оцінки діяльності лікаря, та якості медичного обслуговування	ПРН-10-12
Ум-1	Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя, проводити фізикальне обстеження	ПРН-1,2
Ум-2	Оцінювати результати лабораторних та інструментальних досліджень	ПРН-3
Ум-3	Виконувати базові лікарські медичні маніпуляції	ПРН-13, 14
K-1	Виділяти провідні симптоми або синдроми. Встановлювати діагноз. Призначати обстеження. Здійснювати диференціальну діагностику.	ПРН-1,4,5
K-2	Визначати режим, харчування, планувати стратегію та тактику профілактики.	ПРН-4-6
K-3	Визначати лікування, планувати його тривалість.	ПРН-4-6
K-4	Діагностувати невідкладні стани та визначати тактику надання екстреної медичної допомоги.	ПРН-4-6
K-5	Визначати показники здоров'я; фактори навколошнього середовища; профілактичні заходи; детермінанти здоров'я, ефективність діяльності лікаря та якість медичного обслуговування	ПРН-9-25
AB-1	Організовувати роботу медичного персоналу; формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; взаємодіяти з колегами, організаціями та установами.	ПРН-9-12
AB-2	Керуватися правами, свободами та обов'язками, підвищувати свій рівень. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології.	ПРН-9-12
AB-3	Формувати цілі та структуру особистої діяльності. Дотримуватися здорового способу життя.	ПРН-9-12

2. Формат і обсяг курсу

Формат курсу	Очний	
Вид занять	Кількість годин	Кількість груп
лекції	10	7
практичні	20	7
самостійні	30	7

3. Структура навчальної дисципліни

Тема	Лекції	Практичні заняття	СРС
<i>Змістовий модуль 1: Основи діагностики та профілактики основних хвороб крові та кровотворних органів. Невідкладні стани у клініці внутрішніх хворів</i>			
Тема 1. Анемії: основні принципи діагностики та лікування. Курація (обґрунтування лікування, профілактики). Розбір схеми історії хвороби	2	2	1
Тема 2. Гострі та хронічні лейкемії: основні принципи діагностики та лікування.	1	2	1
Тема 3. Ходжкінські та неходжкінські лімфоми, міеломна хвороба: основні принципи діагностики та лікування	0,5	2	3
Тема 4. Тромбоцитопенія, тромбоцитопатія, геморагічний васкуліт Шенлейн-Геноха: основні принципи діагностики та лікування Особливості діагностики та лікування гострої кронавірусної хвороби (COVID-19). Гемофілії: основні принципи діагностики та лікування.	0,5	2	1
Тема 5. Анафілактичний шок. Основні принципи діагностики та лікування. Кропив'янка, ангіоневротичний набряк Квінке: основні принципи діагностики та лікування	2	2	1
Тема 6. Ангінозний біль, невідкладна допомога. Гіпертонічні кризи, невідкладна допомога. Гостра лівошлуночкова недостатність, невідкладна допомога. Синдром бронхоспазму, невідкладна допомога. Інфекційний ендокардит. Роль стоматолога в профілактиці інфекційного ендокардиту..		2	1
<i>Змістовий модуль 2: Основи діагностики та профілактики хвороб сечовидільної та ендокринної системи</i>			
Тема 7. Цукровий діабет. Основні клінічні ознаки та принципи діагностики.	1	2	1
Тема 8. Цукровий діабет : гострі та хронічні ускладнення. Клініко-діагностичні критерії, невідкладна допомога. Цукровий діабет 1-го та 2-го типу: основні принципи лікування. Особливості стоматологічної тактики у хворих на діабет.	1	2	1
Тема 9. ХХН. Піелонефрит : основні принципи діагностики та лікування. Гломерулонефрит : основні принципи діагностики та лікування. Гостра та хронічна ниркова недостатність.	2	2	1
Тема 10. Гіпо- та гіпертиреоз, хвороби наднирникі та гіпофіза : основні принципи діагностики і лікування		2	1
Усього годин <u>60</u> / <u>2</u> кредитів ECTS	10	20	(12+18)
Форма підсумкового контролю	екзамен		

4. Тематичний план лекцій

№	Тема	год.
1	Анемії: клініко-діагностичні критерії. Принципи профілактики та лікування.	2
2	Хвороби гемостазу та гематоонкологія. Лейкемії, лімфоми, агранулоцитоз. Гемофілія, тромбоцитопенія, тромбоцитопатія: основні принципи діагностики та лікування .	2
3	Анафілактичний шок, набряк Квінке, кропив'янка: клініко-діагностичні критерії. Принципи лікування та невідкладної допомоги. Роль стоматолога в профілактиці алергічних хвороб.	2
4	Цукровий діабет: клініко-діагностичні критерії, принципи лікування та його ускладнень.	2
5	Піелонефрит та гломерулонефрит: клініко-діагностичні критерії. Принципи лікування. ХХН. Гостра та хронічна ниркова недостатність. Клініко-діагностичні критерії та принципи лікування.	2
	Усього	10

5. Тематичний план практичних (семінарських) занять

<i>Змістовий модуль 1: Основи діагностики та профілактики основних хвороб крові та кровотворних органів. Невідкладні стани у клініці внутрішніх хворів</i>		
1	Анемії: основні принципи діагностики та лікування. Курація (обґрунтування лікування, профілактики). Розбір схеми історії хвороби.	2
2	Гострі та хронічні лейкемії: основні принципи діагностики та лікування.	2

3	Ходжкінські та неходжкінські лімфоми, мієломна хвороба: основні принципи діагностики та лікування	2
4	Тромбоцитопенія, тромбоцитопатія, геморагічний васкуліт Шенлейн-Геноха: основні принципи діагностики та лікування Особливості діагностики та лікування гострої кронавірусної хвороби (COVID-19). Гемофілії: основні принципи діагностики та лікування.	2
5	Анафілактичний шок. Основні принципи діагностики та лікування. Кропив'янка, ангіоневротичний набряк Квінке: основні принципи діагностики та лікування	2
6	Ангінозний біль, невідкладна допомога. Гіпертонічні кризи, невідкладна допомога. Гостра лівошлуночкова недостатність, невідкладна допомога. Синдром бронхоспазму, невідкладна допомога. Інфекційний ендокардит. Роль стоматолога в профілактиці інфекційного ендокардиту.	2
<i>Змістовий модуль 2: Основи діагностики та профілактики хвороб сечовидільної та ендокринної системи</i>		
7	Цукровий діабет. Основні клінічні ознаки та принципи діагностики. Цукровий діабет 1-го та 2-го типу: основні принципи діагностики.	2
8	Цукровий діабет 1-го та 2-го типу: основні принципи лікування. Гострі та хронічні ускладнення. Клініко-діагностичні критерії, невідкладна допомога. Особливості стоматологічної тактики у хворих на діабет.	2
9	ХХН. Піелонефрит : основні принципи діагностики та лікування. Гломерулонефрит : основні принципи діагностики та лікування. Гостра та хронічна ниркова недостатність.	2
10	Гіпо- та гіпертиреоз, хвороби наднирникі та гіпофіза : основні принципи діагностики і лікування	2
Усього		20

6. Тематичний план самостійної роботи

№	Зміст роботи	год.
<i>Змістовий модуль 1: Основи діагностики та профілактики основних хвороб крові та кровотворних органів. Невідкладні стани у клініці внутрішніх хворів</i>		
1.	Підготовка до практичного заняття за темою «Анемії: основні принципи діагностики та лікування.». Опанування навичками інтерпретації загального аналізу крові. -Опанування навичками трактування результатів дослідження обміну заліза (залізо сироватки, загальна залізозв'язуюча здатність сироватки, насищення трансферину залізом, рівень ферітину). Курація (обґрунтuvання лікування, профілактики). Розбір схеми історії хвороби.	1
2.	Підготовка до практичного заняття за темою «Гострі та хронічні лейкемії: основні принципи діагностики та лікування.» - -Опанування навичками інтерпретації загального аналізу крові та мієограми. Опанування методикою переливання компонентів крові та кровозамінників. Оцінка результатів цитохімічних досліджень. Опанування навичками інтерпретації результатів рентгенологічного дослідження кісток за темою.	1
3.	Підготовка до практичного заняття за темою «Ходжкінські та неходжкінські лімфоми, мієломна хвороба: основні принципи діагностики та лікування» Опанування методики визначення групи крові Опанування навичками оцінки даних пунктату кісткового мозку. Написання Самостійної роботи на тему: «Алгоритми невідкладної допомоги в гематології»	3
4.	Підготовка до практичного заняття за темою «Тромбоцитопенія, тромбоцитопатія, геморагічний васкуліт Шенлейн-Геноха: основні принципи діагностики та лікування Особливості діагностики та лікування гострої кронавірусної хвороби (COVID-19). Гемофілії: основні принципи діагностики та лікування.» -Опанування навичками інтерпретації загального аналізу крові. -Опанування навичками інтерпретації коагулограми у випадку гемофілії.	1
5.	Підготовка до практичного заняття за темою «Анафілактичний шок. Основні принципи діагностики та лікування. Кропив'янка, ангіоневротичний набряк Квінке: основні принципи діагностики та лікування». Опанування навичками вибору, переваги і недоліки протиалергічних препаратів. Опанування навичками інтерпретації результатів загального аналізу крові та біохімічного аналізу (Гостро фазові показники, АЛТ, АСТ, ГГТП, ЛФ, білірубін та його фракції, білки та білкові фракції, глюкоза, коагулограма)	1
6.	Підготовка до практичного заняття за темою «Ангінозний біль, невідкладна допомога. Гіпертонічні кризи, невідкладна допомога. Гостра лівошлуночкова недостатність, невідкладна допомога. Синдром бронхоспазму, невідкладна допомога. Інфекційний ендокардит. Роль стоматолога в профілактиці інфекційного ендокардиту. Закріплення методики вимірювання артеріального тиску. Опанування навичками аналізу найтрійуретичного пептиду. - Опанування навичками інтерпретації допплер-ЕхоКГ за темою.	1
<i>Змістовий модуль 2: Основи діагностики та профілактики хвороб сечовидільної та ендокринної системи</i>		

7	Підготовка до практичного заняття за темою «Цукровий діабет. Основні клінічні ознаки та принципи діагностики.» Опанування навичками інтерпретації результатів біохімічного аналізу (АЛТ, АСТ, ГГТП, ЛФ, глюкоза, коагулограма) Опанування навичками трактування результатів ультразвукового обстеження ОЧП	1
8.	Підготовка до практичного заняття за темою «Цукровий діабет : гострі та хронічні ускладнення. Клініко-діагностичні критерії, невідкладна допомога. Цукровий діабет 1-го та 2-го типу: основні принципи лікування. Особливості стоматологічної тактики у хворих на діабет». Опанування навичками визначення ступеня ожиріння за індексом маси тіла. Опанування навичками трактування результатів гормонального обстеження.	1
9.	Підготовка до практичного заняття за темою «ХХН. Піелонефрит : основні принципи діагностики та лікування. Гломерулонефрит. Гостра та хронічна ниркова недостатність.» Опанування навичками трактування результатів лабораторних методів дослідження (загальний аналіз сечі, добова протеїнурія, загальний аналіз крові, загальний білок та білкові фракції, креатинін, швидкість клубочкової фільтрації, холестерин, електроліти крові). Опанування навичками трактування результатів УЗД нирок за темою.	1
10.	Підготовка до практичного заняття за темою «Гіпо- та гіпертиреоз, хвороби наднирникі та гіпофіза : основні принципи діагностики і лікування» Опанування навичками трактування результатів гормонального обстеження (ТТГ, Т4, Т3), ультразвукового обстеження ОЧП та ЩЗ	1
	Написання історії хвороби	18
	Разом СРС з дисципліни	30

Самостійна робота є обов'язковою частиною роботи студентів, яка окремо оцінюється. Вона поділяється на поточну (обов'язкова частина – це домашня самопідготовка до практичних занять та заповнення карти тематичного хворого) та індивідуальні навчально-дослідні завдання. Обов'язкова робота студентів входить складовою частиною до опрацювання практичної кожної теми. Якість виконання обов'язкової самостійної роботи враховується під час оцінювання успішності з теми заняття. Індивідуальна самостійна робота оцінюється додатковими балами, має різні рівні складності, має бути завершена до закінчення модуля. Самостійні роботи з дисципліни «Внутрішня медицина» оформлюються студентами письмово (у вигляді карти тематичного хворого), контроль виконання проводиться постійно впродовж семестру на відповідних практичних заняттях. Перевірка засвоєного матеріалу за тематикою самостійної роботи здійснюється на підсумковому модульному контролі.

На практичних заняттях перевіряється домашня самопідготовка самостійної роботи, яка передбачена до відповідної теми практичного заняття, оцінюється під час поточного контролю теми аудиторного заняття.

7. Індивідуальна робота. Доповідь реферату практичному занятті. Доповідь на клінічних конференціях баз кафедр. Доповідь історії хвороби на практичному занятті. Написання тез, статей. Оволодіння практичними навичками. Огляд наукової літератури за темами. Написання робочого зошита за темою заняття

8.Методи навчання.

Практичний, наочний, словесний, робота з книгою, відео-метод. Під час занять використовуються такі методи інтерактивного навчання, як ділові ігри, рольові ігри, кейси тощо.

Система організації занять складається з блоків: програмно-інформаційний, навчально-методичний, контрольний, навчально-дослідницький, допоміжний.

Програмно-інформаційний блок представлений на офіційному сайті університету.

Навчально-методичний блок включає теоретичні лекційні матеріали (Misa), які читаються з використанням мультимедійних презентацій. Методичні матеріали для студентів та викладачів оновлюються що 5 років та наявні не лише у друкованій формі, але й в електронній формі (MISA), в якій роздаються студентам. Використовуються також програмний матеріал та муляж тулуба людини з програмним забезпеченням. Навчально-практичні матеріали включають також навчальні DVDфільми з фізикального обстеження хворого та інші (з інвазивних методів дослідження та лікування), атласи з клінічної діагностики, інструментальних методів обстеження.

Контрольний блок містить матеріали для проведення поточного контролю діяльності студентів (зпитання, тестові завдання (MISA), бази тестів «Крок2»).

Навчально-дослідницький блок містить тематику творчих завдань, рефератів, навчально-дослідних завдань, курсових кваліфікаційних робіт тощо. На кафедрі зберігаються мультимедійні матеріали студентських науковопрактичних конференцій, як приклади та/або ілюстративний матеріал; студенти мають змогу безпосередньо приймати участь в сонографії органів черевної порожнини.

Допоміжний блок наповнюється, відео, аудіо, мультимедійними матеріалами та електронними посібниками, матеріали яких можна опрацювати на індивідуальних портативних пристроях. Для забезпечення самостійної роботи студентів пропонуються посилання на електронні ресурси, які можуть бути використанні.

Політика курсу. У викладанні та вивчені курсу Внутрішньої медицини-6 курс усі викладачі та студенти дотримуються політики академічної добросердечності, нетерпимості до порушень медичної та загально-людської деонтології та етики. Обстеження пацієнтів на клінічних базах кафедри відповідає засадам Гельсінської Декларації Всесвітньої Медичної Асоціації щодо етичних принципів проведення наукових медичних досліджень за участю людини (1964, 2004, 2013) та Наказам МОЗ України №690 (2009), №944 (2009) та №616 (2012).

9. Методи контролю

Усний, письмовий, тестовий, програмований, практичний контроль, самоконтроль.

Види контролю: поточний і підсумковий.

Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен

10. Поточний контроль

Здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Проводиться на підставі тестової оцінки вихідного рівня знань, перевірки домашньої письмової самопідготовки до заняття, практичної роботи на занятті відповідно темі, плану та програмі (обстеження пацієнта, написання протоколу обстеження, вирішення ситуаційних задач, тести 2 рівня). Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за 4-х бальною (традиційною) шкалою. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент має отримати оцінку з кожної теми.

Код результату навчання	Код виду занять	Критерії зарахування
наприкла- д: Зн-1- 15, Ум-1- 15, , К-1- 15, АВ-1- 15	Л-1-16, П- 1-20, CPC-1-15	<p>«Відмінно» («5») – Студент правильно відповів на 90-100% тестів формату А. Правильно, чітко, повно і логічно відповідає на питання поточної теми, включно з питаннями самостійної роботи. Наявна якісно виконана домашня самопідготовка. Тісно пов’язує теорію з практикою і правильно демонструє виконання практичних навичок. Вільно вирішує ситуаційні задачі підвищеної складності, вміє узагальнювати матеріал. Без помилок проводить фізикальне обстеження пацієнта, має необхідні комунікативні навички, використовує принципи медичної деонтології.</p> <p>«Добре» («4») – Студент правильно відповів на 70-89% тестів формату А. Правильно і по суті відповідає на питання поточної теми, включно з питаннями самостійної роботи. Наявна якісно виконана домашня самопідготовка. Демонструє виконання практичних навичок, правильно або з незначними помилками. Правильно вирішує легкі і середньої складності ситуаційні задачі. Володіє необхідними практичними навичками в обсязі, що перевищує мінімум. Без фатальних помилок проводить фізикальне обстеження пацієнта, має необхідні комунікативні навички, використовує принципи медичної деонтології.</p> <p>«Задовільно» («3») – Студент правильно відповів на 60-69% тестів формату А. Неповно, за допомогою додаткових питань, відповідає на питання поточної теми, включно з питаннями самостійної роботи, із суттєвими помилками виконана домашня самопідготовка. Не може самостійно побудувати чітку, логічну відповідь. Під час відповіді і демонстрації виконання практичних навичок робить суттєві помилки. Вирішує лише легкі ситуаційні задачі, володіє мінімумом необхідних практичних навичок. З помилками, які не загрожують життю пацієнта, проводить фізикальне обстеження пацієнта, має мінімум комунікативних навичок, використовує принципи медичної деонтології.</p> <p>«Незадовільно» («2») – Студент правильно відповів менше ніж на 60% тестів формату А. Не знає матеріалу поточної теми. Відсутня домашня самопідготовка або зроблена неякісно. Не може самостійно побудувати логічну відповідь на додаткові питання, не розуміє змісту матеріалу. Під час відповіді і демонстрації виконання практичних навичок робить значні грубі помилки. Проводить фізикальне обстеження пацієнта з фатальними для пацієнта наслідками, має недостатні комунікативні чи вербалні навички, недостатньо використовує принципи медичної деонтології.</p>

11. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Загальна система оцінювання	Участь у роботі впродовж семестру – 100 % за 120-бальною шкалою	
Шкали оцінювання	Традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (120-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS	
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент вважається допущеним до семестрового екзамену з навчальної дисципліни, якщо він відвідав усі передбачені навчальною програмою з дисципліні аудиторні навчальні заняття, виконав усі види робіт, передбачені робочою програмою цієї навчальної дисципліни та при її вивчені впродовж семестру набрав кількість балів, не меншу за мінімальну (72 бали). Екзамен проводиться у письмовій формі у період екзаменаційної сесії, відповідно до розкладу. Форма проведення екзамену має бути стандартизованою і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.	
Вид підсумкового контролю	Методика проведення підсумкового контролю	Критерії зарахування
Залік	Зараховані усі теми. Оцінки з 4-бальної шкали конвертуються за 120-бальною шкалою відповідно до «Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчальної діяльності студентів»	Максимальна кількість балів - 120. Мінімальна кількість балів - 72
Екзамен	Критерії оцінювання екзамену з дисципліни «Внутрішня медицина» Екзамен з дисципліни «Внутрішня медицина» включає:	

	<ul style="list-style-type: none"> - вирішення 10 тестових завдань, кожне з яких оцінюється в 2 бал; - письмовий опис теоретичних ситуаційних 4 питань за III-IV курс, кожне з яких оцінюється 0-8-11-15 балів; <p>Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні екзамену становить 80. Мінімальна кількість балів при складанні екзамену - не менше 50.</p>
--	---

12. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання - це один із завершальних етапів навчальної діяльності та визначення успішності навчання.

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти, відображає систему оцінювання практики за традиційною чотирибальною та 200-бальною шкалою. Оцінка за практику складається з суми балів за виконання студентом практичних навичок, які перевіряються безпосереднім керівником практики від бази практики (максимум 120 балів, мінімум 72 бали) та балів за підсумковий контроль, що виставляються при проведенні диференційованого заліку (максимум 80 балів, мінімум 50 балів). Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), що конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \text{СА} \cdot 120 / 5.$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 120-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються екзаменом

4-бальна шкала	200-бальна шкала						
5	120	4,50	108	3,99	96	3,49	84
4,95	119	4,45	107	3,95	95	3,45	83
4,91	118	4,41	106	3,91	94	3,41	82
4,87	117	4,37	105	3,87	93	3,37	81
4,83	116	4,33	104	3,83	92	3,33	80
4,79	115	4,29	103	3,79	91	3,29	79
4,75	114	4,25	102	3,74	90	3,25	78
4,70	113	4,20	101	3,70	89	3,20	77
4,66	112	4,16	100	3,66	88	3,16	76
4,62	111	4,12	99	3,62	87	3,12	75
4,58	110	4,08	98	3,58	86	3,08	74
4,54	109	4,04	97	3,54	85	3,04	73
						3,00	72
						Менше 3	Недостатньо

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ЕКТС, так і в 4-бальну шкалу. Бали шкали ЕКТС у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ЕКТС таким чином:

Оцінка ЕКТС	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4

Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ЄКТС у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ЄКТС та чотирибалльна шкала незалежні. Об'ективність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коєфіцієнт кореляції між оцінкою ЄКТС та оцінкою за національною шкалою).

12. Обладнання, матеріально-технічне і методичне забезпечення дисципліни/ курсу

1. Робоча навчальна програма дисципліни.
2. Плани практичних занять та самостійної роботи студентів.
3. Методичні розробки для викладачів та студентів, для самостійної роботи студентів.
4. Тестові та контрольні завдання до практичних занять, ситуаційні задачі.
5. Муляжі, манекени.
6. Мультимедійне устаткування, презентації для навчання.

Для відпрацювання практичних навичок використовуються навчальний імітаційний центр та високотехнологічні симуляційні класи.

14 Рекомендована література

Основна:

1. eMPendium – електронний компендіум «Внутрішні хвороби» у відкритому доступі [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.library.gov.ua/holovna/35-novyny-ta-podii/130-empendium-elektronniy-kompendium-vnutrishni-khvorobi-u-vidkritomu-dostupu-ukrajinskoyu-movoyu>.
2. Основи внутрішньої медицини: підруч. для студ. ВМНЗ IV р.а. Т.3. Диференціальний діагноз і ведення хворих у клініці. Гострі та невідкладні стани у клініці внутрішньої медицини / В. Г. Передерій, С. М. Ткач. - Вінниця : Нова Книга, 2018.1004 с.
3. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналіз-нормативні показники, трактування змін /ред. Мостовий Ю.М. Київ, 27 вид. 2020, 792 с.
4. Накази МОЗ України з ведення основних вивчених хвороб
5. Davidson's Principles and Practice of Medicine 23rd Edition. Editors: Stuart Ralston, Ian Penman, Mark Strachan Richard Hobson. Elsevier. - 2018. – 1440 p.
6. USMLE Step 2 CK Lecture Notes 2017: Internal Medicine (Kaplan Test Prep). - 2016. - Published by Kaplan Medical. - 474 pages.

Додаткова:

1. Радченко О.М., Королюк О.Я. Комбінована антигіпертензивна терапія: підходи до вибору. Здоров'я України. 2020. №7(476). С. 16-17.; №9(478), С.14-16.
2. Радченко О.М. Вибір гепатопротектора для лікування уражень печінки. Здоров'я України. 2020. №1(470). С.14-15.
3. Радченко О.М. COVID-19 і хронічне обструктивне захворювання легень: точки дотику та зони ризику. Здоров'я України. 2020. № 8(477). С. 16-17.
4. Радченко О.М.Атипові пневмонії – виклик сучасності.Здоров'я України.2020.№9.С.28-29.
5. Радченко О.М. Гепатопротектори в лікуванні хвороб травної системи //Здоров'я України. – 2020. - №10(479). – С. 38-39
6. Беш Л.В., Ласиця Т.С., Беш О.М. Бронхіальна астма в практиці сімейного лікаря: сучасні стандарти базисної фармакотерапії// Алергія у дитини. 2018. № 21-22.С. 8-10.
7. Макаренко Т.М., Радченко О.М. Співвідношення біохімічних показників крові у медичній практиці: клініко-діагностичне значення.Практикуючий лікар.2017.№2:49-53.
8. Радченко О.М., Стрільчук Л.М. Роль серомукоїдів у патогенезі внутрішньої патології та діагностичне значення їх визначення// Практикуючий лікар. 2017. Т.6. №2. С.45-48.
9. Філіпюк А. Л., Зенін В. В. Анемічний синдром у пацієнтів із хронічною серцевою недостатністю//Український журнал медицини, біології та спорту. 2018.Т.3(4):133-136.
10. Королюк О.Я., Радченко О.М. Роль ренін-ангіотензин-альдостеронової системи в регуляції артеріального тиску: огляд літератури// Здоров'я України 2018. №20. С. 12-13; №21. – С. 24-25. продовження у № 21 (442) – с. 24-25

15.Інформаційні ресурси

Сайт: <https://new.meduniv.lviv.ua/kafedry/kafedra-vnutrishnoyi-medycyny-2/>

Пошта: kaf_internalmed_2@meduniv.lviv.ua

Телефон кафедри - 0322601490

Науковий гурток: проф. Дзісь Є.І. yevhendzis@gmail.com